

**CYNGOR CYMUNED
LLANDYFAELOG
COMMUNITY COUNCIL**

Cynllun Gweithredu
Bioamrywiaeth a Datblygu'r
Amgylchedd

Biodiversity and Environment
Development Action Plan

2024-2026

Cyflwyniad

Mae adran 6 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016, yn nodi Dyletswydd Bioamrywiaeth a Gwydnwch Ecosystemau y mae'n rhaid i bob awdurdod lleol geisio cynnal a gwella bioamrywiaeth wrth gario allan ei swyddogaethau, a thrwy hynny hyrwyddo gwytnwch ecosystemau'.

I Gyngor Cymuned Llandyfaelog mae hyn yn golygu, ym mhob un o bolisiâu, a gweithgareddau mewnol y Cyngor ac wrth reoli ein parciau a'n amwynderau, dylai'r Cyngor geisio cyfleoedd i gynnal a gwella bywyd gwyllt sy'n cael ei gefnogi yn yr ardal ac i reoli'r cynefinoedd (ee glaswelltiroedd, coed, gwlyptiroedd) fel eu bod mewn cyflwr mor naturiol a gwydn â phosib.

Mae'r ddyletswydd hefyd yn cefnogi cyfrifoldebau ehangach y Cyngor o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 er mwyn i Gymru elwa o economi lewyrchus, amgylchedd iechyd a gwydn a chymunedau bywiog, cydlynol.

Mae'r Cyngor yn gweithio mewn partneriaeth gyda contractwyr i reoli a chynnal parciau a'r amwynderau yn Ardal Cymuned Llandyfaelog. Mae gan y Cyngor hanes cadarnhaol o gyfrannu at yr amgylchedd lleol a hyrwyddo cynaliadwyedd. Mae'r cynllun gweithredu canlynol yn rhoi manylion y gweithgareddau arfaethedig y bydd y Cyngor yn eu cyflawni yn y cyfnod 2024-2026 i gefnogi bioamrywiaeth ac ecosystemau ardal Cymuned Llandyfaelog, ynghyd â manylion y gwaith a wnaed fel rhan o gynllun gweithredu 2022-2024.

Introduction

Section 6 of the Environment Act (Wales) 2016, sets out the Biodiversity and Resilience of Ecosystems Duty under which, all local authorities 'must seek to maintain and enhance biodiversity in in the exercise of its functions, and in so doing promote the resilience of ecosystems'.

For Llandyfaelog Community Council this means that, in all the Councils internal policies, activities and when managing our parks and amenities, the Council should seek opportunities to maintain and enhance wildlife that are supported in the area and to manage the habitats (e.g. grasslands, trees, wetlands) so that they are in as natural and resilient a condition as possible.

The duty also supports the Councils wider responsibilities under the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 in order that Wales benefits from a prosperous economy, a health and resilient environment and vibrant, cohesive communities.

The Council works in partnership with contractors to manage and maintain parks and amenities in the Llandyfaelog Community Area. The Council has a positive record of contributing to the local environment and promoting sustainability. The following action plan provides the detail of the proposed activities that the Council will undertake in the period 2024-2026 to support biodiversity and the Llandyfaelog Community area ecosystems along with details of the work carried out as part of the 2022-2024 action plan.

Cyngor Cymuned Llandyfaelog Community Council

Deddf yr Amgylchedd 2016 - Adran 6

Environment Act 2016 – Section 6

Lleoliad / Gweithgaredd	Gweithgareddau presennol	Gweithgareddau Ychwanegol wedi'u gynllunio	Amserlen
Plannwyr arwyddion pentref yn: • Bancycapel • Cloigyn • Croesyceiliog (2) • Cwmffrwd • Idole (2) • Llandyfaelog (2) • Upland Arms (2)	1. Torri gwair / clawdd o amgylch planwyr bob yn ail wythnos yn ystod y Gwanwyn / Haf, yn ôl yr angen yn yr Hydref / Gaeaf 2. Plannu blodau a phlanhigion yn y Gwanwyn. 3. Paentio â phaent cadw pren yn y Gwanwyn a'r Hydref. 4. Ailblannwyd pob plannwr yn ystod y cyfnod yn ôl yr angen.	1. Ystyried plannu blodau gwyllt ychwanegol i gynnal peillwyr. 2. Cynnal cloddiau a choed o amgylch mewn modd sensitif, gan adael rhai ardaloedd cyfyngedig i dyfu.	Cwarter 1af 2025
Hysbysfyrddau Pentref yn: • Bancycapel • Croesyceiliog • Cwmffrwd (2) • Glanmorlais • Idole (2) • Llandyfaelog • Pentrepoeth	1. Torri gwair / clawdd o amgylch hysbysfyrddau bob yn ail wythnos yn ystod y Gwanwyn / Haf, yn ôl yr angen yn yr Hydref / Gaeaf 2. Paentio â phaent cadw pren yn y Gwanwyn a'r Hydref. 3. Defnyddir ar gyfer hyrwyddo gweithgareddau bioamrywiaeth.	1. Defnyddio ymhellach i hysbysebu gweithgareddau bioamrywiaeth a gyflawnir gan y Cyngor a chatau gweithredu y gellir eu cymryd yn y Gymuned. 2. Cynnal cloddiau a choed o amgylch mewn modd sensitif, gan adael rhai ardaloedd cyfyngedig i dyfu.	Cwarter 1af 2025
Meinciau yn: • Bancycapel • Croesyceiliog (2) • Cwmffrwd (3) • Glanmorlais • Idole (5) • Llandyfaelog (2) • Pentrepoeth	1. Torri gwair / clawdd o amgylch feinciau. 2. Paentio â phaent cadw pren yn y Gwanwyn a'r Hydref ble yn briodol.	1. Cynnal cloddiau a choed o amgylch mewn modd sensitif, gan adael rhai ardaloedd cyfyngedig i dyfu	Parhaus
Gerddi yn: • Bancycapel	1. Torri gwair / clawdd o amgylch bob yn ail wythnos yn ystod y	1. Ystyried plannu blodau gwyllt ychwanegol i gynnal peillwyr.	Cwarter 1af / 2il 2025

• Cwmffrwd • Idole • Llandyfaelog	Gwanwyn / Haf, yn ôl yr angen yn yr Hydref / Gaeaf 2. Cynnal a chadw ffiniau llwyni a blodau. 3. Cynnal cloddiau a choed fel sy'n briodol. 4. Plannu blodau a phlanhigion. 5. Paentio blychau gyda phaent cadw pren yn y Gwanwyn a'r Hydref. 6. Mae contractwr yn casglu sbwriel, sy'n helpu i gefnogi bioamrywiaeth trwy gael gwared ar sbwriel ac eitemau a all achosi perygl i fioamrywiaeth ac anifeiliaid bach. 7. Mae pob gwely grug wedi'i ailblannu yn ystod y cyfnod. 8. Crëwyd gardd beillwyr yn Dir Gof gyda chefnogaeth cynllun Lleoedd Lleol ar gyfer Natur Cadwch Gymru'n Daclus. 9. Crëwyd ardal bwydo adar yn Dir Gof gyda chefnogaeth cynllun Lleoedd Lleol ar gyfer Natur Cadwch Gymru'n Daclus.	2. Ystyried darparu ardaloedd bwydo adar / bioamrywiaeth gyfyngedig ar gyfer anifeiliaid bach lle bo hynny'n briodol. 3. Cynnal cloddiau a choed o amgylch mewn modd sensitif, gan adael rhai ardaloedd cyfyngedig i dyfu. 4. Ystyried plannu coed lle bo hynny'n briodol.	
Ardal Chwarae yn Cae Idole	1. Torri gwair / clawdd o amgylch bob yn ail wythnos yn ystod y Gwanwyn / Haf, yn ôl yr angen yn yr Hydref / Gaeaf. 2. Plannu blodau a phlanhigion pan fo hynny'n briodol. 3. Cynnal a chadw offer chwarae / meinciau / bbq. 4. Cynnal cloddiau a choed fel sy'n briodol. 5. Mae contractwr yn casglu sbwriel, sy'n	1. Ystyried plannu blodau gwyllt ychwanegol i gynnal peillwyr. 2. Ystyried darparu ardaloedd bwydo adar / bioamrywiaeth gyfyngedig ar gyfer anifeiliaid bach lle bo hynny'n briodol. 3. Cynnal cloddiau a choed o amgylch mewn modd sensitif, gan adael ardaloedd o gwmpas i dyfu. 4. Ystyried plannu coed lle bo hynny'n briodol.	Cwarter 1af / 2il 2025

	helpu i gefnogi bioamrywiaeth trwy gael gwared ar sbwriel ac eitemau a all achosi perygl i fioamrywiaeth ac anifeiliaid bach. 6. Prosiect plannu coed wedi cael ei gynnal gan WI Cwmffrwd. 7. Crëwyd gardd beillwyr gyda chefnogaeth cynllun Lleoedd Lleol ar gyfer Natur Cadwch Gymru'n Daclus. 8. Plannu coed yn lle'r rhai a gollwyd oherwydd salwch coed ynn.		
Loches Bysiau yn: • Bancycapel • Croesyceiliog • Cwmffrwd	1. Mae ysgubo a chlririo unrhyw sbwriel yn ofalus gan Cynghorydd a thrydydd parti, yn helpu i gefnogi bioamrywiaeth trwy gael gwared ar sbwriel ac eitemau a all achosi perygl i fioamrywiaeth ac anifeiliaid bach. 2. Torri gwair o amgylch lochesi yn ôl yr angen.	1. Ystyried plannu blodau gwyllt ychwanegol i gynnal peillwyr yn Croesyceiliog a Santes Ann 2. Cynnal cloddiau a choed o amgylch mewn modd sensitif, gan adael rhai ardaloedd cyfyngedig i dyfu.	Cwarter 1af / 2il 2025
Pwmp Pentref yn: • Bancycapel • Croesyceiliog • Llandyfaelog	1. Torri gwair yn ôl yr angen. 2. Mae contractwr yn casglu sbwriel, sy'n helpu i gefnogi bioamrywiaeth trwy gael gwared ar sbwriel ac eitemau a all achosi perygl i fioamrywiaeth ac anifeiliaid bach. 3. Paentio pwmp pan fo hynny'n briodol.	1. Ystyried plannu blodau gwyllt ychwanegol i gynnal peillwyr ym Mancycapel a Croesyceiliog. 2. Cynnal cloddiau a choed o amgylch mewn modd sensitif, gan adael rhai ardaloedd cyfyngedig i dyfu.	Cwarter 1af / 2il 2025
Gweithgaredd Cymunedol	Cystadleuaeth Garddio Flynyddol yn hyrwyddo plannu blodau a lllysiau yn y Gymuned	Ystyried cyfleoedd mewn perthynas â'r 'Gystadleuaeth Ymdrech Gymunedol'.	Yn parhau
Goleuadau Cyhoeddus	1. Wedi'i reoli trwy gytundeb gyda Chyngor Sir Caerfyrddin		Yn parhau

	2. Cyflwyno technoleg LED i leihau'r defnydd o ynni wedi cwblhau.		
Cyflenwyr		1. Cysylltu â chyflenwyr i ofyn am wybodaeth am eu heffaith amgylcheddol - cysylltu â chyflenwyr ynni i ddarganfod a ellir defnyddio ynni adnewyddadwy mewn contractau wrth ei adnewyddu.	Fel yn briodol
Gweithgareddau swyddfa	1. Lleihau defnydd o blastigau un defnydd. 2. Swyddfa heb bapur lle bynnag y bo modd.		Parhaus
Contractwyr	1. Peiriannau / cerbydau Petrol / Diesel.	1. Trafod newidiadau posib yn y dyfodol gyda chontractwyr	Parhaus
Cylchlythyr Cymunedol / Gwefan	1. Defnyddir ar gyfer hyrwyddo gweithgareddau bioamrywiaeth.	1. Defnyddio ymhellach i hysbysebu gweithgareddau bioamrywiaeth a gyflawnir gan y Cyngor a chatau gweithredu y gellir eu cymryd yn y Gymuned.	Parhaus
Partneriaethau	1. WI Cwmffrwd wedi plannu coed ychwanegol yn Gae Idole ac Ardal Amwynder Cwmffrwd. 2. Gwnaed Cadwch Gymru'n Daclus a Gwirfoddolwyr Lleol ymgymryd â Phrosiect Lleoedd Lleol ar Gyfer Natur yn Llandyfaelog.	1. Gweithio gyda Neuadd Gymunedol Llandyfaelog ar brosiectau posib yn y Neuadd. 2. Gweithio gyda CFFI Llanismel, Sioe Llandyfaelog, WI, Merched y Wawr a sefydliadau eraill ar brosiectau posib yn y Gymuned.	Parhaus

Cyngor Cymuned Llandyfaelog Community Council

Deddf yr Amgylchedd 2016 - Adran 6

Environment Act 2016 – Section 6

Location / Activity	Current Activities	Additional Planned Activities	Timescale
Village sign planters at: - Bancycapel - Cloigyn - Croesyceiliog (2)	1. Mowing of grass / hedge cutting around planters bi-weekly during Spring / Summer, as required Autumn / Winter	1. Consider planting additional wild flowers to support pollinators. 2. Maintain surrounding bushes and trees in a sensitive manner, leaving	1 st Quarter 2025

• Cwmffrwd • Idole (2) • Llandyfaelog (2) • Upland Arms (2)	2.Planting of flowers and plants in Spring. 3.Painting with wood preserving paint in Spring and Autumn. 4. Each planter has been replanted during the period as necessary.	certain limited areas to grow.	
Village Notice Boards at: • Bancycapel • Croesyceiliog • Cwmffrwd (2) • Glanmorlais • Idole (2) • Llandyfaelog • Pentrepoeth	1.Mowing of grass / hedge cutting around notice boards as required. 2.Painting with wood preserving paint in Spring and Autumn. 3. Utilised for promotion of biodiversity activities.	1.Further utilise to advertise biodiversity activities carried out by the Council and actions that can be undertaken in the Community. 2. Maintain surrounding bushes and trees in a sensitive manner, leaving certain limited areas to grow.	1 st Quarter 2025
Benches at: • Bancycapel • Croesyceiliog (2) • Cwmffrwd (3) • Glanmorlais • Idole (5) • Llandyfaelog (2) • Pentrepoeth	1.Mowing of grass / hedge cutting around benches. 2.Painting with wood preserving paint where applicable in Spring and Autumn.	1. Maintain surrounding bushes and trees in a sensitive manner, leaving certain limited areas to grow.	Ongoing
Gardens at: • Bancycapel • Cwmffrwd • Idole • Llandyfaelog	1.Mowing of grass bi-weekly during Spring / Summer, as required Autumn / Winter. 2. Maintenance of shrub and flower borders. 3. Maintaining hedges and trees as appropriate. 4. Planting of flowers and plants. 5.Painting boxes with wood preserving paint in Spring and Autumn. 6.Litter picking undertaken by contractor, helps support biodiversity by removing litter and	1.Consider planting additional wild flowers to support pollinators. 2. Consider provision of limited bird feeding, biodiversity areas for small animals where appropriate. 3. Maintain surrounding bushes and trees in a sensitive manner, leaving certain limited areas to grow. 4. Consider planting of trees where appropriate.	1 st / 2 nd Quarter 2025

	items that can cause a hazard to biodiversity and small animals. 7. Each heather bed has been replanted during the period. 8. A pollinator garden has been created at Tir Gof with the support of Keep Wales Tidy Local Places for Nature scheme. 9. A bird feeding area was created at Tir Gof with the support of Keep Wales Tidy Local Places for Nature scheme.		
Play area at Idole Field	1. Mowing of grass bi-weekly during Spring / Summer, as required Autumn / Winter 2. Planting of flowers and plants when appropriate. 3. Maintenance of play equipment / benches / bbq. 4. Maintaining hedges and trees as appropriate. 5. Litter picking undertaken by contractor, helps support biodiversity by removing litter and items that can cause a hazard to biodiversity and small animals. 6. Tree planting project undertaken by Cwmffrwd WI. 7. A pollinator garden has been created with the support of Keep Wales Tidy Local Places for Nature scheme. 8. Tree planting undertaken to replace those lost to ash die back.	1. Consider planting additional wild flowers to support pollinators. 2. Consider provision of limited bird feeding, biodiversity areas for small animals where appropriate. 3. Maintain surrounding bushes and trees in a sensitive manner, leaving surrounding areas to grow. 4. Consider planting of trees where appropriate.	1 st / 2 nd Quarter 2025

Bus Shelters at: • Bancycapel • Croesyceiliog • Cwmffrwd	1.Weekly sweeping and clearing of any litter by Councillor and third party, helps support biodiversity by removing litter and items that can cause a hazard to biodiversity and small animals. 2.Mowing of grass / hedge cutting around shelters when appropriate.	1.Consider planting additional wild flowers to support pollinators at Croesyceiliog and St Annes. 2. Maintain surrounding bushes and trees in a sensitive manner, leaving certain limited areas to grow.	1 st / 2 nd Quarter 2025
Village Pumps at: • Bancycapel • Croesyceiliog • Llandyfaelog	1.Mowing of grass as required. 2.Litter picking undertaken by contractor, helps support biodiversity by removing litter and items that can cause a hazard to biodiversity and small animals. 3.Painting of pump when appropriate.	1.Consider planting additional wild flowers to support pollinators at Bancycapel and Croesyceiliog. 2. Maintain surrounding bushes and trees in a sensitive manner, leaving certain limited areas to grow.	1 st / 2 nd Quarter 2025
Community Activity	Annual Gardening Competition promotes planting of flowers and vegetables in the Community	Consider opportunities in relation to the 'Community Effort Competition'.	Ongoing
Public Lighting	1.Managed via contract with Carmarthenshire County Council. 2. Roll out of LED technology completed to decrease energy use.		Ongoing
Suppliers		1.Contact suppliers to request information on their environmental impact – contact energy suppliers to ascertain if renewable energy can be utilised in contracts when renewed.	As appropriate
Office activities	1.Decrease use of single use plastics. 2.Paperless office wherever possible.		Ongoing

Contractors	1.Petrol / Diesel machinery / vehicles.	1.Discuss possible future changes with contractors	Ongoing
Website / Community Newsletter	1.Utilised to promote biodiversity activities.	1.Further utilise to advertise biodiversity activities carried out by the Council and actions that can be undertaken in the Community.	Ongoing
Partnerships	1.Cwmffrwd WI planted additional trees at Idole Field and Cwmffrwd Amenity Area. 2. Keep Wales Tidy and Local Volunteers undertook Local Places for Nature Project in Llandyfaelog.	1.Work with Llandyfaelog Community Hall on possible projects at the Hall. 2. Work with St Ishmaels YFC, Llandyfaelog Show, WI, Merched y Wawr and other organisations on possible projects in the Community.	Ongoing